

TRANSPORTS I COMUNICACIONS

RESUM

Segons es desprèn de l'enquesta de serveis de l'any 2006, el sector del transport va tenir una xifra de negocis de 3.660 milions d'euros, és a dir, un 11,27% del total de facturació global en tots els sectors, només per darrere el turisme i el comerç. Amb un 20,1% del total de producció de tots els sectors inclosos en aquesta anàlisi, els costos de personal varen ascendir tan sols a un 15,2% del total. Un total de 24.831 persones estaven ocupades en el sector del transport, un 8,4% del total d'ocupació de la totalitat de sectors (que ascendia a 293.050 ocupats). La major part de l'ocupació del sector del transport es concentra en el subsector de viatgers i mercaderies, amb un total de 20.864 treballadors (un 84% del total).

L'any 2008 el total de passatgers transportats per via marítima regular en règim de cabotatge va arribar als 2.160.097. Un 46,62% d'aquest total corresponia a Mallorca, amb 1.007.830 passatgers, un 16,75% a Menorca (362.801 passatgers) i un 36,52% a les Pitiüses (789.466 passatgers). Les dades globals del total de les Illes (2.160 mil passatgers) ens mostren una notable caiguda d'un 16,4% en el total del transport de cabotatge. El sempre important turisme de creuers que visita les nostres illes experimentà un creixement notable, amb un 7,87% l'any 2008, i arriba a una xifra global de 1.315.933 passatgers. L'any 2008 el total de passatgers en trànsit de badia arribà a 4.731.745 passatgers, és a dir, un 1,26% menys que l'any 2007 (amb un total de 4.791.901 passatgers). És molt indicativa la situació del transport de mercaderies a les Balears. D'una situació de creixements sempre positius en els darrers anys hem passat a una caiguda generalitzada. En el transport de passatgers per via aèria la variació negativa del 2,2% del total de les Illes contrasta fortament amb les dades dels darrers anys, que ens mostraven variacions positives d'un 5,6% l'any 2006 i d'un 4,1% l'any 2007. Si analitzem les dades del transport regular de passatgers per carretera, podem apreciar que aquest mitjà de locomoció manté una senda de creixement molt apreciable que ja va començar l'any 2001. Un total de 6.087.083 viatgers varen usar les distintes infraestructures ferroviàries de les Balears durant l'any 2008. Aquest total suposa un creixement apreciable d'un 9,69% en el total de les Illes. Hi va haver 38.869 milers de correspondències en origen que es varen distribuir a les Illes l'any 2008. Un 90,03% d'aquest total corresponia a la línia bàsica, un 8,78% a la línia econòmica i un 1,17% a la línia urgent. Amb referència a les línies telefòniques, és remarcable el fort creixement de la telefonia mòbil, que ja havia minvat fins a pràcticament estabilitzar-se durant l'any 2008.

11.1.

INTRODUCCIÓ

Aquest capítol, dedicat a analitzar el sector del transport, està dividit en dues parts. La primera part tracta de les principals macromagnituds del sector del transport i de tots els aspectes relacionats amb el mercat de treball. En la segona part ens centram en l'anàlisi i l'evolució de les activitats conjunturals. Així, s'inclou el transport de viatgers en totes les seves possibles variants: regular en règim de cabotatge, creuers turístics, trànsit de badia, per carretera, avió i ferrocarril, el transport de mercaderies i, finalment, la situació de les línies postals i telefòniques.

11.2.

MACROMAGNITUDS DEL SECTOR DEL TRANSPORT I COMUNICACIONS

En aquest apartat analitzem les principals macromagnituds i els coeficients del sector de transport i comunicacions segons l'enquesta de serveis i de les dades de les Illes Balears que ens ha facilitat l'IBESTAT.

11.2.1. PRINCIPALS MACROMAGNITUDS DEL SECTOR DEL TRANSPORT I COMUNICACIONS

Segons es desprèn de l'enquesta de serveis de l'any 2006, el sector del transport va tenir una xifra de negocis de 3.660 milions d'euros, és a dir, un 11,27% del total de facturació global en tots els sectors. D'aquest total, un 91% va correspondre al transport de viatgers i mercaderies (3.334 milions), un 8% a les activitats annexes al transport (294 milions) i amb prou feines un 1% a les activitats postals (30 milions). (Vegeu el quadre I-82.)

En totes les dades estadístiques al llarg d'aquest treball s'obvia la importància del subsector de transport de viatgers i mercaderies sobre les activitats annexes i postals. Les xifres de producció obtenen valors molt similars als assolits pel volum

de negoci, un total de 3.385 milions d'euros. Novament, el sector del transport de viatgers i mercaderies acapara el 92% d'aquest total; la resta d'activitats annexes, un 7%, i el sector postal, un 1%. (Vegeu el quadre I-83.)

El VAB a PM del sector del transport va arribar als 1.084 milions d'euros. Una altra vegada la major proporció, un 85%, correspon al transport de viatgers i mercaderies, i la resta es divideix entre les activitats annexes (un 14%) i les activitats postals (un 1%). Les elevades compres intermèdies del sector, un total de 2.300 milions de euros, són les causants de la moderada xifra del VAB a PM. Es pot observar que un 67,94% del total de producció correspon a compres intermèdies (2.300 milions sobre 3.385). Les despeses de personal del sector varen ser de 769 milions d'euros, repartits entre el transport

QUADRE I-82. PRINCIPALS MACROMAGNITUDS DEL SECTOR DEL TRANSPORT SEGONS EL TIPUS D'ACTIVITAT* (2006)

	Transport de viatgers i mercaderies	Activitats annexes als transports	Activitats postals	Total transport
Volum negoci	3.334.751	295.311	30.063	3.660.126
Valor producció	3.123.671	242.738	18.711	3.385.120
VAB a PM	923.593	149.290	11.377	1.084.260
VAB a CF	952.882	148.006	11.510	1.112.399
Despeses de personal	670.378	89.212	9.760	769.351
Compres en béns i serveis	2.488.978	152.726	18.571	2.660.275
Compres per a la revenda	2.200.078	93.447	7.334	2.300.860
Despeses en I+D	11	0	1	12
Personal ocupat	20.864	3.421	536	24.821
EBE	282.504	58.794	1.750	343.048

*Unitats en milers d'euros.

Font: Enquesta de serveis de l'IBESTAT.

de viatgers i mercaderies (670 milions), les activitats annexes (89 milions) i el sector postal (9 milions). El repartiment percentual va ascendir respectivament a un 87%, un 12% i un 1%. (Vegeu el gràfic AI-30.)

Cal fer notar respecte als transports que, amb un 20,1% del total de producció de tots els sectors inclosos en aquesta anàlisi, els costos de personal varen ser tan sols un 15,2% del total. Influeix en aquestes xifres la dada de compres intermèdies del sector del transport (2.300 milions), un 27% del total d'aquestes compres sobre el total de sectors. D'aquest total de compres intermèdies, pràcticament la totalitat, un 96%, correspon al subsector del transport de viatgers i mercaderies, el 4% restant correspon a les activitats annexes al transport. La despesa en I+D és molt reduïda, amb prou feines un total de 12 milions d'euros (un 0,3% del total de vendes), gairebé tota invertida en el transport

de viatgers i mercaderies, amb un 92%. El 8% restant correspon a les activitats postals. (Vegeu el gràfic AI-31.)

Un total de 24.831 persones estaven ocupades en el sector del transport, un 8,4% del total d'ocupació de la totalitat de sectors (que era de 293.050 ocupats). La major part de l'ocupació del sector del transport es concentra en el subsector de viatgers i mercaderies, amb un total de 20.864 treballadors (un 84% del total). 3.421 persones estaven ocupades en les activitats annexes al transport (un 17% del total), i amb prou feines 536 ho feien en les activitats postals (un 1%). L'EBE del sector del transport és de 343 milions d'euros, un 10,9% del total del conjunt de sectors (amb una xifra agregada de 3.146 milions). Aquest excedent brut es va repartir entre el transport de viatgers i mercaderies, amb un total de 282 milions (un 82% del total); les activitats annexes,

QUADRE I-83. COEFICIENTS DE LES PRINCIPALS MACROMAGNITUDS DEL SECTOR DEL TRANSPORT (2006) (EN %)

	Transport de viatgers i mercaderies	Activitats annexes als transports	Activitats postals	Total transport
Volum negoci	91,11	8,07	0,82	100,00
Valor producció	92,28	7,17	0,55	100,00
VAB a PM	85,18	13,77	1,05	100,00
VAB a CF	85,66	13,31	1,03	100,00
Despeses de personal	87,14	11,60	1,27	100,00
Compres en béns i serveis	93,56	5,74	0,70	100,00
Compres per a la revenda	95,62	4,06	0,32	100,00
Despeses en I+D	91,67	0,00	8,33	100,00
Personal ocupat	84,06	13,78	2,16	100,00
EBE	82,35	17,14	0,51	100,00

Font: Enquesta de serveis de l'IBESTAT i elaboració pròpia.

amb 58 milions (un 17% del total), i el sector postal, amb 536 milions d'euros (un 1% del total).

11.2.2. PRINCIPALS COEFICIENTS DEL SECTOR DEL TRANSPORT I COMUNICACIONS

L'any 2006 la productivitat del sector del transport és de 47.258 euros per treballador, i és pràcticament similar a la dels subsectors de transport de viatgers i mercaderies i d'activitats annexes (amb prou feines unes diferències d'un 1% i un 2% amb referència al valor mitjà). En canvi, el sector d'activitats postals mostra una caiguda molt considerable de la seva productivitat respecte a la mitjana del sector, un 54% menys, i arriba només als 21.791 euros. El salari mitjà global del sector es va situar en els 30.864 euros, amb diferències molt

acusades segons el subsector al qual es faci referència. En concret el transport de viatgers i mercaderies es va situar un 6% per sobre de la mitjana, fins a arribar als 32.780 euros. En canvi, les activitats annexes al transport varen veure reduït el seu salari una mica més d'una quarta part (un 26%, fins als 22.904 euros). Les activitats postals tenen una reducció major, el sou mitjà amb prou feines no assoleix el 51% de la mitjana, un total de 15.736 euros. Així i tot, cal destacar que el salari mitjà global de l'enquesta de serveis (tenint en compte tots els sectors d'activitat) és de 19.086 euros, és a dir, el sector del transport té un sou mitjà que supera en un 61% la mitjana total esmentada. El major salari dels sectors analitzats correspon al transport de viatgers i de mercaderies, el qual supera la mitjana global en un 71%. (Vegeu el quadre I-84 i el gràfic AI-32.)

QUADRE I-84. COEFICIENTS DEL SECTOR DEL TRANSPORT RELACIONATS AMB EL FACTOR TREBALL (2006)

	Transport de viatgers i mercaderies	Activitats annexes als transports	Activitats postals	Total transport
Ocupats per empresa	5	13	9	6
Productivitat	47.792	48.172	21.791	47.258
Salari mitjà	32.780	22.904	15.736	30.864
Taxa de valor afegit	31	61	62	33
Taxa de despeses de personal	70	60	85	69
EBE sobre VAB	30	40	15	31
Taxa d'assalariats	83	97	93	85
Taxa d'estabilitat laboral	73	62	78	71
Taxa de participació femenina	23	31	41	24
Taxa d'ocupació femenina assalariada	25	32	39	27
Taxa d'externalitat en l'ocupació	1	0	36	1

Font: Enquesta de serveis de l'IBESTAT.

L'EBE del sector del transport assoleix el 31%, lleugerament inferior a la mitjana del total de l'enquesta anual, un 38% (el transport només assoleix el 81% del total). Si analitzam els diferents subsectors, veurem que el transport de viatgers i mercaderies pràcticament se situa en la mitjana del sector, amb un 30%; les activitats annexes tenen un creixement significatiu i arriben a un EBE de 40 punts. El sector postal té l'excedent brut més reduït, amb prou feines un 15%. Aquest excedent reduït està explicat en part per l'elevada taxa de despeses de personal, que en l'apartat postal assoleix gairebé el 85% del valor afegit brut (VAB). A la resta d'apartats del sector del transport, aquesta taxa de personal se situa entre els 70 punts del transport de viatgers i mercaderies i els 60 punts de les activitats annexes. Tots dos casos mostren una reducció substancial.

És important destacar la taxa d'estabilitat laboral, un 71%, superior en 4 punts a la taxa mitjana de tota l'enquesta anual de serveis. Si desagregam dins els transports, aquesta taxa és superior en dos punts a la del transport de viatgers i mercaderies (arriba a un 73%). En canvi, en les activitats annexes hi ha una caiguda apreciable, fins als 62 punts (una caiguda percentual comparada amb la mitjana d'un 12,6%). En les activitats postals es dona el valor màxim d'estabilitat laboral, un 78%.

La taxa d'ocupació femenina és molt reduïda en el sector del transport, especialment si la comparem amb el global del total de serveis, ja que amb prou feines arriba a un 24%, contra un 47%, una caiguda en conjunt de gairebé un 50%. Quant als diferents conceptes dels transports, també hi ha diferències significatives, que varien entre un mínim del 23% en el transport de

QUADRE I-85. COEFICIENTS DEL SECTOR DEL TRANSPORT RELACIONATS AMB EL TREBALL EN % (2006)

	Transport de viatgers i mercaderies	Activitats annexes als transports	Activitats postals
Ocupats per empresa	0,83	2,17	1,50
Productivitat	1,01	1,02	0,46
Salari mitjà	1,06	0,74	0,51
Taxa de valor afegit	0,94	1,85	1,88
Taxa de despeses de personal	1,01	0,87	1,23
EBE sobre VAB	0,97	1,29	0,48
Taxa d'assalariats	0,98	1,14	1,09
Taxa d'estabilitat laboral	1,03	0,87	1,10
Taxa de participació femenina	0,96	1,29	1,71
Taxa d'ocupació femenina assalariada	0,93	1,19	1,44
Taxa d'externalitat en l'ocupació	1,00	0,00	36,00

Font: Enquesta de serveis de l'IBESTAT i elaboració pròpia.

viatgers i mercaderies i un màxim de 41 punts en el sector postal. Entre els dos valors queden les activitats annexes, amb un 31%. La taxa d'ocupació femenina assalariada també és especialment reduïda si la comparem amb el total de la resta de sectors, un 27% respecte d'un 50%. Una altra vegada, hi trobam diferències elevades que arriben fins a un 54%. El sector postal és novament el que té una taxa major, un 39%. La menor no supera el 25% en el cas del transport de viatgers i mercaderies.

Cal destacar també l'elevadíssima taxa d'externalitat de l'ocupació en el sector postal, un 36%, si la comparem amb qualsevol altre subsector de tota l'enquesta, en què els valors mitjans no passen d'un 7% i en què la majoria absoluta de valors arriben a un 1%. (Vegeu el quadre I-85 i el gràfic AI-33.)

11.2.3. MERCAT DE TREBALL EN EL SECTOR DEL TRANSPORT I LES COMUNICACIONS

Un total de 4.259 empreses amb 4.438 establiments formaven part del sector del transport l'any 2006. Aquest total representa un 7,48% del total d'empreses i un 6,8% del total d'establiments sobre la xifra global total de l'enquesta de serveis. (Vegeu el quadre I-86 i el gràfic AI-34.)

El total de persones ocupades en els transports se situava en 24.821 persones, de les quals un 85% eren personal remunerat (21.105 treballadors) i un 14,97% eren treballadors autònoms o no remunerats (3.716 persones). Del total del personal ocupat, un 84% ho estava en el subsector del transport de viatgers i merca-

QUADRE I-86. MERCAT DE TREBALL (2006)

	Total transport	Transport de viatgers i mercaderies	Activitats annexes al transport	Activitats postals
Nombre d'empreses	4.259	3.968	229	61
Nombre d'establiments	4.438	4.078	297	63
Personal ocupat	24.821	20.864	3.421	536
Personal remunerat	21.105	17.274	3.331	500
Personal fix	14.982	12.534	2.056	393
Personal fix homes	11.327	9.599	1.482	247
Personal fix dones	3.655	2.935	574	146
Personal eventual	6.123	4.740	1.276	108
Personal eventual homes	4.160	3.301	798	61
Personal eventual dones	1.963	1.438	478	47
Personal no remunerat	3.716	3.590	90	36
Personal no remunerat homes	3.278	3.200	68	10
Personal no remunerat dones	438	390	22	26

Font: Enquesta de serveis de l'IBESTAT.

deries, mentre que un 14% se situava en les activitats annexes, i amb prou feines un 2% en el sector postal. (Vegeu el quadre I-87 i gràfic AI-35.)

Amb aquestes dades podem afirmar que la mitjana d'empleats per empresa se situava en les 5,82 persones. La mitjana per subsectors era de 5,25 treballadors en la part de viatgers i mercaderies, 14,9 en les activitats annexes i 8,78 treballadors en el sector postal. El 93% de les empreses (3.968) es dedicaven a les activitats de transport de viatgers i a mercaderies, un 5% (229) a les activitats annexes al transport i tan sols un 1% (61) es dedicava a activitats postals. També és interessant fer notar que del total de 21.105 treballadors remunerats, un 70,98% són fixos i un 29,01% són eventuals. Del total de fixos

(14.982 empleats), un 75,6% eren homes mentre que la resta, un 24,39%, eren dones. Alhora, del total de 6.123 empleats eventuals, un 68% eren homes i un 32% eren dones.

L'any 2006 gairebé quatre mil persones (3.716) eren autònomes. D'aquest total, un 88,2% eren homes i un 11,8% eren dones. Analitzant l'ocupació per tipus d'activitat, podem dir que en el transport de viatgers i mercaderies un 72,5% de l'ocupació era fixa i un 27,4% era eventual. En les activitats annexes al transport un 60,8% era fixa i un 37,7% era eventual. En el sector postal es dona la taxa d'ocupació fixa més alta, un 78,6%, mentre que la part eventual se situava en un 21,6%. (Vegeu els gràfics AI-36 i AI-37.)

QUADRE I-87. COEFICIENTS DEL MERCAT DE TREBALL EN % (2006)

	Transport de viatgers i mercaderies	Activitats annexes als transports	Activitats postals
Nombre d'empreses	0,932	0,054	0,014
Nombre d'establiments	0,919	0,067	0,014
Personal ocupat	0,841	0,138	0,022
Personal remunerat	0,818	0,158	0,024
Personal fix	0,837	0,137	0,026
Personal fix homes	0,847	0,131	0,022
Personal fix dones	0,803	0,157	0,040
Personal eventual	0,774	0,208	0,018
Personal eventual homes	0,794	0,192	0,015
Personal eventual dones	0,733	0,244	0,024
Personal no remunerat	0,966	0,024	0,010
Personal no remunerat homes	0,976	0,021	0,003
Personal no remunerat dones	0,890	0,050	0,059

Font: Enquesta de serveis de IBESTAT.

11.2.4. L'OCUPACIÓ PER TRIMESTRES EN EL SECTOR DEL TRANSPORT I LES COMUNICACIONS

Un total de 23.539 persones treballaven de mitjana anual en el sector del transport. Sobre aquesta mitjana, un 84,7% estaven emprades en el subsector de viatgers i mercaderies (19.938 persones), un 13,1% en les activitats annexes (3.072 treballadors) i un 2,2% en les activitats postals (528 empleats). (Vegeu el quadre I-88 i el gràfic A1-38.)

Si analitzam els totals trimestrals per tipus d'activitat, podem observar que les variacions relatives són escasses, és a dir, el

percentatge trimestral d'empleats en cada subsector del transport és bastant estable. A tall d'exemple, pel que fa als transports de viatgers i mercaderies, els valors oscil·len entre un mínim de 84,2% durant el primer i tercer trimestre i un màxim del 86% el quart trimestre. La variació és de menys de dos punts percentuals (1,8%). Amb les activitats postals succeeix el mateix, durant tres trimestres el percentatge d'ocupació sobre el total trimestral és d'un 23%, tan sols durant el tercer trimestre cau al 21%, amb prou feines dos punts percentuals de variació. En les activitats annexes al transport és on es dona una variació major, amb valors màxims d'un 13,7% i mínims d'un 11,6%, és a

QUADRE I-88. TREBALLADORS OCUPATS PER TRIMESTRES EN EL SECTOR DEL TRANSPORT (2006)

	Total transport	Transport de viatgers i mercaderies	Activitats annexes al transport	Activitats postals
Ocupats 1r trimestre	22.033	18.557	2.960	517
Ocupats 2n trimestre	23.992	20.236	3.216	540
Ocupats 3r trimestre	25.069	21.118	3.428	524
Ocupats 4t trimestre	23.061	19.843	2.685	533
Ocupats (mitjana anual)	23.539	19.938	3.072	528

Font: Enquesta de serveis de l'IBESTAT.

QUADRE I-89. OCUPATS PER TRIMESTRE EN EL SECTOR DEL TRANSPORT EN % (2006)

	Transport de viatgers i mercaderies	Activitats annexes al transport	Activitats postals	Total transport
Ocupats 1r trimestre	84,22	13,43	2,35	100,00
Ocupats 2n trimestre	84,34	13,40	2,25	100,00
Ocupats 3r trimestre	84,24	13,67	2,09	100,00
Ocupats 4t trimestre	86,05	11,64	2,31	100,00
Ocupats (mitjana anual)	84,70	13,05	2,24	100,00

Font: Enquesta de serveis de l'IBESTAT.

dir, un 2,1% de variació, gairebé un 20% de variació. (Vegeu el quadre I-89 i el gràfic AI-39.)

Si analitzem els totals trimestrals agregats i els comparem amb la mitjana anual, podem observar que el primer trimestre té la menor ocupació anual, amb un 93,6% sobre la mitjana (22.033 empleats). El segueix el quart trimestre, amb un 98% també sobre la mitjana (23.061 d'ocupats); la tercera posició l'ocupa el segon trimestre, amb un 101,9% també sobre la mitjana anual (23.992 treballadors), i, finalment, la màxima xifra d'ocupació es dona el tercer trimestre, amb un 106,5% (25.096 persones). (Vegeu el quadre I-90 i el gràfic AI-40.)

11.3.

ANÀLISI DE LA CONJUNTURA

En aquest apartat s'analitza l'evolució conjuntural del sector del transport i comunicacions. Per a les Illes Balears, el transport marítim i l'aeri tenen una importància fonamental atesa la insularitat i el fet de ser una destinació turística internacional de primer ordre. Aquesta anàlisi

conjuntural del sector del transport es divideix en quatre activitats: transport marítim, transport aeri, transport per carretera i transport per ferrocarril. Finalment, s'analitza la conjuntura per les activitats de comunicacions, que són les activitats postals i les telecomunicacions.

11.3.1. EL TRANSPORT MARÍTIM

En aquest apartat analitzam el transport marítim de passatgers per via marítima en règim de cabotatge, el transport de passatgers per via marítima amb creuers turístics, el transport de passatgers en trànsit de badia i el transport marítim de mercaderies per illes.

13.3.1.1. El transport de passatgers per via marítima en règim de cabotatge

L'any 2008 el total de passatgers transportats per via marítima regular en règim de cabotatge va arribar als 2.160.097. Un 46,62% d'aquest total corresponia a Mallorca, amb 1.007.830 passatgers, un 16,75% a Menorca (362.801 passatgers) i un 36,52% a les Pitiüses (789.466 passatgers). Les dades globals del total de les

QUADRE I-90. COEFICIENTS D'OCUPACIÓ EN EL SECTOR DEL TRANSPORT RELACIONATS AMB LA MITJANA ANUAL (2006) (EN %)

	Transport de viatgers i mercaderies	Activitats annexes al transport	Activitats postals	Total transport
Ocupats 1r trimestre	0,931	0,964	0,979	0,936
Ocupats 2n trimestre	1,015	1,047	1,023	1,019
Ocupats 3r trimestre	1,059	1,116	0,992	1,065
Ocupats 4t trimestre	0,995	0,874	1,009	0,980
Ocupats (mitjana anual)	1,000	1,000	1,000	1,000

Font: Enquesta de serveis de l'IBESTAT.

Illes (2.160 mil passatgers) ens mostren una caiguda notable d'un 16,4% en el total del transport de cabotatge. Aquesta forta caiguda contrasta amb les xifres de creixement positiu del cinc darrers anys, en què únicament es va donar un petit endarreriment l'any 2004 (caiguda d'un 0,64%). També contrasta fortament aquesta caiguda d'un 16,4% amb la pujada del 10,4% de l'any anterior.

Si analitzam amb més profunditat les variacions percentuals, ens trobam que les caigudes més fortes es varen donar a Mallorca, amb un notable retrocés d'un 17,54% (una caiguda de més de dos-cents mil viatgers, d'1.222.272 als 1.007.830), i principalment a les Pitiüses, amb una caiguda d'un 19,45%. Global-ment, les diferències negatives varien entre un mínim d'un 7,89% al port d'Alcúdia i un 22,23% al port d'Eivissa.

A Menorca és on la variació per Illes és menor, amb una disminució de tan sols un 4,95%. De fet, l'únic port que té una variació positiva tot el 2008 va ser el de Maó, amb una pujada d'un 4,48% (va augmentar dels 173.808 passatgers als 181.588). La dada és més sorprenent encara si tenim en compte que el port de Maó fou l'únic que l'any passat va tenir un descens molt acusat, amb una caiguda del 13,1%. (Vegeu el [quadre AI-58](#) i el [gràfic AI-41](#).)

11.3.1.2. El transport de passatgers per via marítima amb creuers turístics

El sempre important turisme de creuers que visita les nostres illes experimentà un creixement notable, d'un 7,87% l'any 2008, fins a arribar a una xifra global de 1.315.933 passatgers. S'ha de tenir en compte que les dades dels darrers cinc anys ens mostren uns valors molt irregulars,

amb caigudes i pujades que varien entre un retrocés del 82% l'any 2004 i un augment de més del 326% l'any 2007. Amb referència a les xifres de l'any 2008, el port de palma té un creixement molt semblant a la mitjana, un 7,84% de variació positiva. És fonamental la importància del port de Palma, ja que per mitjà de les seves instal·lacions es distribueix un 86% del total de turisme de creuers. Molt més lluny apareix el port de Maó, amb un 7,8% del total, i finalment el d'Eivissa, amb un 6%. La resta de ports tenen una importància marginal. S'ha de remarcar el notable creixement del port de Maó, que arriba a xifres superiors al doble de la mitjana global, un 14,35%. D'aquesta manera se superen per primera vegada els cent mil passatgers, concretament han estat 103.574. (Vegeu el [quadre AI-59](#) i el [gràfic AI-42](#).)

11.3.1.3. El transport de passatgers en trànsit de badia

L'any 2008 el total de passatgers en trànsit de badia arribaren a 4.731.745, és a dir, un 1,26% menys que l'any 2007 (amb un total de 4.791.901 passatgers). Si comparam les dades dels darrers sis anys, podem veure que tots els increments anuals, exceptuant l'any 2006, foren negatius i, a més a més, amb dades de variació molt divergents. De fet, les estadístiques varien des d'un creixement positiu d'un cinquanta per cent l'any 2006 (exactament un 52,84%) fins a un creixement negatiu d'un 15,79% l'any 2004. Si analitzam profundament les dades del 2008, podem observar que, del total de 4,7 milions de passatgers, un 30,96% correspon al total de Mallorca, un 4,39% al total de Menorca i un 64,6% al total de les Pitiüses. Es digne de menció el fet que el total de les Pitiüses experi-

menta una notable reducció d'un 7,84% respecte a l'any anterior, mentre que el total de Menorca pràcticament es manté constant, amb una lleugera reducció d'un 0,43 respecte al 2007. Aquestes caigudes són compensades amb la pujada del total dels ports de Mallorca, amb una variació d'un 15,88%. S'ha de tenir en compte que el port de Cala Savina és el que té un trànsit de badia major, amb un 24% del total (1.138.988 passatgers), seguit pel port de Palma, amb un 18% del total del passatge (que puja als 859.435). És interessant el fet que el port amb una xifra més elevada de viatgers, Cala Savina, tingui unes variacions en els darrers anys molt divergents, ja que l'any 2006 va experimentar un creixement d'un 26,4% mentre que el 2007 va caure un 8,03%. (Vegeu el [quadre AI-60](#) i el [gràfic AI-43](#).)

11.3.1.4. El transport marítim de mercaderies per illes

És molt indicativa la situació del transport de mercaderies a les Illes. D'una situació de creixements sempre positius en els darrers anys hem passat a una caiguda generalitzada. En concret, el total de les Illes Balears se situa en les 13,416 milions de tones, és a dir, una reducció d'un 8,01%. D'aquest total, un 75,04% correspon als ports de Mallorca, un 15,55% als de les Pitiüses i un 9,4% als de Menorca. Les caigudes respectives per illes són: un 11,95% a les Pitiüses i un 11,33% a Menorca. Mallorca, amb una caiguda inferior a la mitjana, perd un 6,71%. (Vegeu el [quadre AI-61](#) i el [gràfic AI-44](#).)

La situació per tipus de producte reflecteix la magnitud de la caiguda. L'únic tipus de producte que es manté són els energètics (pràcticament estancat, amb un creixe-

ment d'un 0,51%). La resta de productes sofreixen caigudes que van des dels 5,22% dels agroramaders i alimentaris fins al 52,16% dels metal·lúrgics. En conjunt, el total de ports de l'Autoritat Portuària de Balears tenen una caiguda d'un 8,26%. (Vegeu el [quadre AI-62](#).)

11.3.2. TRANSPORT DE PASSATGERS PER VIA AÈRIA

Un total de 30.086.290 passatgers varen entrar i sortir de les Illes l'any 2008, cosa que implica una caiguda del 2,2% que contrasta fortament amb les dades dels darrers anys, que ens mostraven variacions positives d'un 5,6% l'any 2006 i d'un 4,1% l'any 2007.

Mallorca fou el principal punt d'entrada i sortida, amb un 75,88% del total (22.832.865 passatgers). En segon lloc, tenim Eivissa, amb un 15,44% (4.647.487 viatgers) i, en tercera posició, Menorca amb un 8,65% (2.605.938 passatgers). Aquestes dades ens mostren una caiguda generalitzada en l'arribada de passatgers a tots els aeroports de les Illes, amb una mitjana del total de les illes d'un -2,2%. Encapçala la caiguda Menorca, amb un -6,15 de variació; la segueix Eivissa, amb un -2,5%, i finalment Mallorca, amb una reducció d'un 1,7%. (Vegeu el [quadre AI-63](#) i el [gràfic AI-45](#).)

11.3.3. EL TRANSPORT REGULAR DE PASSATGERS PER CARRETERA

Si analitzam les dades del transport regular de passatgers per carretera, podem apreciar que aquest mitjà de locomoció manté una senda de creixement molt apreciable que ja va començar el 2001. De

fet, un total de 15.979.187 viatgers varen ser transportats al llarg de l'any 2008, un increment d'un 2,18% per comparació al 2007. Els increments percentuals per illes varien des d'un mínim, a Menorca, del 0,48%, fins a un màxim, a Eivissa, d'un 6,01%. A Mallorca l'increment fou d'un 1,03%. Si ens fixam en el total per illes, podem apreciar el fet que un 61,6% del total de viatges corresponen a Mallorca, un 24,5% a Eivissa, un 13,2% a Menorca i només un 0,5% a Formentera. (Vegeu el [quadre AI-64](#) i el [gràfic AI-46](#).)

11.3.4. EL TRANSPORT DE PASSATGERS PER FERROCARRIL I METRO

Un total de 6.087.083 viatgers varen usar les distintes infraestructures ferroviàries que hi ha a les Illes durant l'any 2008. Aquest total suposa un creixement apreciable d'un 9,69% del total de les Illes. De fet, durant els darrers set anys només l'any 2006 es va donar una mínima davallada en el nombre de passatgers, amb una petita caiguda percentual d'un 0,36%. La resta d'anys trobam valors positius que varien entre un màxim d'un 18,69% el 2003 i un mínim d'un 1,03% el 2001. (Vegeu el [quadre AI-65](#) i el [gràfic AI-47](#).)

És interessant la primera dada del transport per metro, amb un total de 507.719 passatgers, un 8,3% del total.

Si analitzam la resta de línies de ferrocarril, es poden apreciar petits increments en la línia Palma - Inca - sa Pobla i Palma - Manacor (un 1,9% de pujada, amb un total de 3.765.281 viatgers) i en la línia Sóller - Port de Sóller (un increment d'un 1,06%, amb

un total de 1.012.821 passatgers). L'única línia que sofreix una reducció en el nombre d'usuaris es la de Palma-Sóller, amb una caiguda d'un 5,97%.

11.3.5. LES ACTIVITATS POSTALS

Un total de 38.869 milers de correspondències en origen es varen distribuir a les Illes l'any 2008. Un 90,03% d'aquest total corresponia a la línia bàsica, un 8,78% a la línia econòmica i un 1,17% a la línia urgent. De fet, és molt apreciable la reducció en l'ús d'aquest tipus de serveis postals. L'any 2008 tenim una caiguda global del 19,5%. Per tipus de línia, les reduccions varien entre un màxim d'un 20,4% en la línia bàsica fins a un 10,4% en la línia econòmica. Enmig tenim la línia urgent, amb una caiguda d'un 11,9%. (Vegeu el [quadre AI-66](#).)

11.3.6. LES TELECOMUNICACIONS

Amb referència a les línies telefòniques, és remarcable el fort creixement de la telefonia mòbil, el qual ja minva fins a pràcticament una estabilització durant l'any 2008. De fet, els darrers anys podem apreciar una reducció en el creixement (que d'altra banda es mostra sempre positiu). Durant el quadrienni 2005-2008 les variacions respectives són: 14,32%, 5,85%, 5,745 i el ja esmentat 1,32%. A les Balears hi havia un total de 525.188 línies de telèfons mòbil l'any 2008. Les línies ADSL tenen una caiguda lleugera d'un 0,17%, fins a un total de 164.079 línies, molt lluny del 139% d'increment de l'any 2006. (Vegeu el [quadre AI-67](#).)